

situaciji Pavle Pavlović je povukao svoj predlog. Velikom većinom glasova kongres je prihvatio rezoluciju Dragiše Lapčevića u redakciji Filipa Filipovića.

Usvojenom Rezolucijom o agrarnom pitanju zatražena je besplatna podela feudalnih poseda i inventara bezemljašima, kao i podela svih veleposeda feudalnog porekla. Kongres je doneo i rezoluciju kojom se protestuje protiv terora koji nad radničkim pokretom sprovodi režim, a izražava solidarnost s oktobarskom revolucionjom i Mađarskom komunom i osuđuje jugoslovensku vlast zbog priprema za vojnu intervenciju protiv ovih proletarskih zemalja.

Na kraju svog rada kongres je izabrao Centralno partijsko veće od 31 člana, na čelu s Filipom Filipovićem kao glavnim sekretarom. Od Vojvodana u Centralno partijsko veće izabrani su Lazar Vukićević, Stipan Katrinka, Franjo Koplavić, Vasa Knežević, Vlada Marković i Nikola Smoljanović.

kao što čovek

karolj jung

IDILA

Ako se koinpa na katarki neočekljivo iskrene i momnar — za trenutak samo — ostane da viši na koinopćima, svi prasnu u smeh, pa čak i slinavi brodski momak. A kada se plasle tupog udara tello poslednji put trgne na daskama paljube i njegova krv u laganim potocima poteče kroz pore dasaka, između tesanih spojeva, u crveno obojeni tovar i indiga i vune. U crveno buduće haljine nedostiznih lepih žena, hladne tkanine, koje skrivaju vitke strukove, nabrekle grudi, iskriveni grm u krilu i zvonki smeh koji sve prekriva ikao puzačice.

Krv se pollako zgrušava; rumeno detinjstvo devojaka sazревa u godine žena, i ona krv, koja obeležava ovu tešku granicu, srećni preobražaj, spasonosnu katarzu, gle, ovde se može zaplatiti na dalekom momu, daleko od domovine, kato potok beznada.

I dok se na usnama posade ledi reč, prestaje smeh, ispod trupa broda, nad purpurnim koralićima se razvije grohot; iz praznih kostiju lobanja, daleko beže prozračne meduze, sumrak maljovi puštinjaci, i u mulju, do kojeg se i svetlost teško probija, zbijesne jedan davno zaboravljeni, venecijanski zlatnički lepot kova.

PAR DISTANCE

U nekom magacinu parketa u njegovom naselju izbio je pozar; oni koji su baš bili u planini — kako su to kasnije rekli — dobro su videli crni dim koji se podizao, a kasnije uporno slegao, koji nikako nije htio da se razide i koji je podsećao na širovu naftu ili katranc. Učinilo im se da su videli i blede plamenove, ali kada su se dublje zamišli i polkušali da se prîsete, priznali su da se plamen — odande odgore — možda ipak nije video. Ali debeo, gust stub dima mogao je da se vidi, tvrdili su uverljivo.

Drugima se učinilo da čuju kako su na prozorima stanova prskale, pucale napuštene roletine, kada je nemo inabubilla boja na drvenariji vrata; kako je sa užasnim praskom eksplodirao televizor koji je stajao pored prozora. Kao u ratu — rekli su striji — eksplozije, samo se karakterističan zvuk dijuk nije čuo.

Deca su se čudila: na ništa nisu znala o vatni; nisu primetila čak ni to da se između plamtečeg, pucketajućeg mora katrana, vatrogasnih kola čije su sirene zavijale, dima koji se podizao do neba i šestougaonih kućica, malazi novo igralište s peskom za decu, i da već kopaju jame za cveće i voćke koje nagovještavaju rod.

Jedna devojčica je damas primila papirnatu salvetu koju su joj doneli na poklon.

KAO ŠTO ČOVEK

Kao što se valjak utiskuje u meku glijenu; kao što stilos prodire u vosak, pre nego što bi se ocratalo makar i jedno slovo; kao što mornar ispada u prostor iz korpse na katarki; kao što na preostalim kamenim blokovima poredani podanici prolaze ispred tiranina, i otvaraju se bore inijihovih ogrtića; kao što u znaku zastaje ruka koja daje poklon i harać, i tamo ostaje veki vekova; kao što na kraju kolske rude srebrni zvuk zvoničića; kao što za stadom ovaca zamire zvuk klepetuša; kao što se kozji pastir sapliće o stub i zajedno s njim ruši crve, puževe golače, stonoge, crne i providne bube; kao što je preko stepeništa put reči uvek strm, sve dole do grobnice; kao što verni podanici vojnički disciplinovanu leže pred ulazom u grobnicu; kao što staje sat na fasadi kolodvora; kao što kapri krv probijaju rutavci prskrivač; kao što se kroz nekoliko dana u čaši za vodu, zaboravljenoj na stolu, javljuju biseri mehurići vazduha; kao što prašina većito pada na knjige. Čoveka, zatitnina sredstva, vase, pisaće mašine, abažur; kao što se čovek iznenada zaljulja, i hvata za srce; kao što gušći se tuipo pada kraj svoje stolice.

S mađarskog preveo Josip Varga

naposletku besanice

jojan dundin

I u vreme obostranog lovstva
Neki put se obznani blažena slučajnost
Dan bez odstrela

noć bez lovine
Te čujem gde tiho zboriš
Za osnutak sna o dužem miru
Ne tražeći sveopšte poravnanje
Već samo mali razmak
U živosnoj čestini

Tog trena
Novosti na pomolu
Vrućice što me ne otkriva
Na satenskim talasima
No na drugu sipljivog atara
Čije strnjische rove
Slobodni bulkama odani
Sve dok ima

sve dok korak drže
Svoji na svome
A nezanoćeni visoko lete
Oko uženog stenjka

u naopakom bunaru

Neposredno posle partijskog kongresa s istim delegatima održan je 23. aprila 1919. Kongres sindikalnog ujedinjenja na kome je izabrano Centralno radničko sindikalno veće Jugoslavije kao rukovodeće telo ujedinjenog revolucionarnog radničkog sindikalnog pokreta. U ovo rukovodeće telo izabrana su četiri Vojvodana. Kongres je imao veliki značaj, jer je i pored izvesnih kompromisnih rešenja postavio osnove, utvrdio organizacione principe ujedinjenja radničkog sindikalnog pokreta i otvorio nove perspektive klasne borbe jugoslovenskog proletařata.

Kongres partijskog i Kongres sindikalnog ujedinjenja, održani pre šest decenija, praktično su naveli poraz onim snagama koje su bile za klasnu saradnju s buržoazijom i označili revolucionarnu prekretnicu u istoriji jugoslovenskog radničkog pokreta.

* *
*
*U samoći nalazim društvo
Što se spremi
Na doživotni izlet
Pa me svu noć more
Njihove brige o vremenu
Iako su mi uspomene
Kao neke telesne vežbe
Pred ponovni susret
Sa ženstvenim plovom galeba*

*S kojima se danas rastajem
Sutra ču se sastati
Bez primislí o stvarima
Koje su nas udaljile
Od onog bogatstva pretiče
I ja imam
svoje vokale
Svoja prepevna slova
Kao da sat ne izbija*

* *
*
*Bogomdani život pčelinjaka
Odsitupa od onomudnje želje
Da i trutovi prežive
Deobu cveta
Mada im otkad pamtim
Dugujemo priznanje
Za soliterne zajednice*

*No ako deci ne predamo
Grad nesavitljivih jablanova
S visokim gnezdićima
U kojima se
Pirkaju zeleni ptici
Uzalud čemo iščekivati
Da se upali svetlost
Na tavancu
Gde zalazimo tajom
S večeri
po polog svoj*

* *
*
*Po varničavom polju
Istraživamo trnjine
Da oplodimo modre usne
I ne znaјuci
Šta smo sve propustili
U bđenju i trudu
Oko zakriljenih košnica*

*Na posletku besanice
Na bankini smo
Sa koje sleću
Nesrećni slučajevi
I sve dok jutro sniva
Na zadimljenom visu
Naša zvezda splavari
Do vodenoga kovčega*

*Iduće večeri
U svim kolosejima
Nastupaće samo povesnici
Bez naizmenika
Među raspevanim popcima*